

Avdeling vernepleie
Det helsevitenskapelige fakultet
Det juridiske fakultet
Det kunstfaglige fakultet
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning
Fakultet for idrett, reiseliv og sosialfag
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi
Fakultet for naturvitenskap og teknologi
Universitetsbiblioteket

Orientering om utfordringer knyttet til praksis og fusk

Avdeling for utdanning har som sekretariat for Universitetets klagenemnd utarbeidet årsrapport for klagenemnda for året 2016. Årsrapporten ble lagt frem for universitetsstyret i september 2017. Et av målene med årsrapporten er at den skal gi fakulteter og saksbehandlere veiledning om klagenemndas praksis på de ulike saksområdene, slik at de kan være med på å bidra å løse de utfordringene vi ser etter analyse av sakene som klagenemnda har behandlet. Etter ønske fra universitetsstyret vil det her trekkes frem noen konkrete utfordringer knyttet til gjennomføring av praksis og fusk ved eksamen som er avdekket gjennom sakene klagenemnda behandlet i 2016. Dette er områder hvor grep fra fagenhetene kan bidra til å heve kvaliteten på gjennomføring av praksis og forebygge saker om fusk ved eksamen.

Årsrapporten for klagenemnda er å finne i sak 2017/4794 i ePhorte. Her finnes også en skjematisk oversikt over sakene til klagenemnda i 2016.

Praksis

I 2016 behandlet klagenemnda tre klagesaker om formelle feil ved praksis i rammeplanstyrte utdanninger som resulterte i at klagerne fikk medhold. I alle sakene mente klagerne at de ikke hadde fått forhåndsvarsel om at de stod i fare for å ikke bestå praksisperioden, noe de har krav på. I den ene saken ga ikke forhåndsvarselet tilstrekkelig klart uttrykk for at studenten stod i fare for å ikke bestå. I de to andre sakene ble forhåndsvarsel ikke gitt, før studentene ble bortvist fra praksisstedet. Klagenemnda kom til at det var en formell feil at studentene ikke hadde fått forhåndsvarsel, og understrekte viktigheten av et klart og utvetydig forhåndsvarsel. Disse sakene viser at det vil være hensiktsmessig for fagenhetene å forbedre sine rutiner angående forhåndsvarsel til studenter som står i fare for å få ikke bestått praksis.

I de to sakene hvor studentene ble tatt ut av praksisstedet, reiste det seg spørsmål om det forelå hjemmel til å umiddelbart ta studentene ut av praksis. I begge sakene hadde praksisstedene bortvist studentene fra praksisstedet. I følge forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning er det kun institusjonsansvarlig for skikkethet som har hjemmel til å vedta å midlertidig utestenge studenter fra praksis. Fagenheten/praksisstedet

har altså ikke hjemmel til å formelt frata en student rett til praksis. Klagenemnda kom imidlertid til at i spesielle og akutte tilfeller må det eksistere en adgang til å umiddelbart ta studenten ut av praksis dersom denne oppfører seg på en slik måte at det ikke vil være forsvarlig i forhold til pasientenes eller elevenes liv og helse. Det bemerkes at det er høy terskel for dette, og det bør i slike tilfeller raskt følges opp med en tvilsmelding til institusjonsansvarlig for skikkethetsvurdering av studenter for å formalisere den videre prosessen.

Oppsummeringsvis understrekes viktigheten av å utarbeide et klart og utvetydig forhåndsvarsel til studenter som står i fare for å ikke bestå praksisperioden. Det er videre viktig at institusjonsansvarlig for skikkethet kontaktes dersom fagenheten ser at det foreligger en situasjon hvor praksisstedet ikke lengre ønsker å ha studenten i praksis.

Fusk

I 2016 behandlet klagenemnda 35 saker om fusk ved hjemmeeksamen, noe som var rekordmange saker. En gjennomgang av sakene har vist at fagenhetene i de aller fleste tilfeller har oppfylt sin informasjons- og veiledningsplikt angående regler for kildebruk. Vi ser derimot at det ikke gis tilstrekkelig informasjon og veiledning om bruk av andres eksamensbesvarelser som kilder, eksempelvis mastergradsoppgaver og tidligere eksamensbesvarelser som er gjort tilgjengelig på Internett. Det kan virke som at flere studenter er under den oppfatning at andre studenter sine besvarelser ikke er å regne som en kilde, og dermed ikke er underlagt reglene for kildebruk. Studentene oppgir ofte kilder som er nevnt i disse besvarelsene, men oppgir ikke selve besvarelsen som primærkilde. Dette har synliggjort et behov for veiledning angående bruk av andre studenter sine eksamensbesvarelser som kilder. Det er viktig at det presiseres overfor studentene at andres besvarelser skal refereres til og oppgis som kilde på lik linje som andre «ordinære» kilder.

Videre så vi at flere av fuskesakene gjaldt ulovlig samarbeid mellom studenter ved individuelle hjemmeeksamener. Selv om individuelle hjemmeeksamener skal være et selvstendig arbeid, har studentene i en viss grad anledning til å samarbeide med andre studenter. I noen tilfeller blir studentene også oppmuntret til samarbeid. En gjennomgang av sakene viser at flere fagenheter ikke i tilstrekkelig grad gir informasjon og veiledning om hvor grensene for samarbeid går, altså hva som utgjør tillatt samarbeid under en individuell hjemmeeksamen. Mange studenter er uvitende om dette, og de tror at samarbeidet de har gjort i forbindelse med eksamen er greit. Det er et behov for at fagenhetene vurderer dette nærmere og informerer studentene tydelig om forventinger og krav ved den enkelte hjemmeeksamen.

Vennlig hilsen

Heidi Adolfsen e.f.
studiedirektør

Joakim Bakkevold
Seksjonsleder

Saksbehandler: Hilde Berntsen, juridisk rådgiver, hilde.berntsen@uit.no, 77 64 42 62

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur